

11 Ekim 2008 CUMARTES

Resmî Gazete

Sayı : 27021

YÖNETMELİK

Sosyal Güvenlik Kurumundan:

ÇALI MA GÜCÜ VE MESLEKTE KAZANMA GÜCÜ

KAYBI ORANI TESPİT YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa göre sigortalı sayılanlar ve bunların bakmakla yükümlü oldukları veya hak sahibi çocuklarının çalışmama gücü veya meslekte kazanma gücü kaybı oranlarının tespitine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik;

a) 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri kapsamındaki sigortalıların iş kazası ile meslek hastalığı sonucu sürekli iş göremezlik hâllerinin meslekte kazanma gücünü ne oranda azaltacağına,

b) Hangi hastalıkların meslek hastalığı sayılacağı ve bu hastalıkların işten ayrıldıktan en geç ne kadar süre sonra ortaya çıktığı takdirde o işten ileri gelmiş kabul edileceğine,

c) 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri kapsamındaki sigortalıların hangi hâllerde çalışmama gücünün %60'ını yitirdiğine,

ç) 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamındaki sigortalıların hangi hâllerde çalışmama gücünün en az %60'ını veya aynı kapsamdaki sigortalıların vazifelerini yapamayacak şekilde meslekte kazanma gücünü kaybettiğine,

d) Sigortalıların hak sahibi veya bakmakla yükümlü olduğu çocuklarının hangi hâllerde çalışmama gücünün %60'ını yitirdiğine,

e) 5510 sayılı Kanuna göre sigortalı sayılanların özürsüz çocuklarının hangi hâllerde bakım birinin sürekli bakımına muhtaç durumda sayılacaklarına,

f) 5510 sayılı Kanuna göre sigortalı sayılanların aylık sigortası kapsamında çalışmama gücü kaybı oranı tespitlerine,

g) 5510 sayılı Kanuna göre sigortalı sayılanların hangi hâllerde erken ya lanmı sayılacaklarının tespitine,

) Çalı ma gücü ve meslekte kazanma gücü kaybı oranının tespitinde esas alınacak sa lık kurulu raporlarının düzenlenmesine,

h) Malullük aylı ı veya sürekli i göremezlik geliri ba lanmı sigortalılar ile çalı ma gücünün en az %60'ını yitiren malul çocukların kontrol muayenelerine,

i) Sürekli i göremezlik geliri ba lanmı iken ölenlerin, ölümünün i kazası veya meslek hastalı ı sonucu olup olmadı ının tespitine,

ili kin usul ve esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Kanunun 107 nci maddesi hükmüne dayanılarak hazırlanmı tır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Arıza/Hastalık Listesi: Sigortalıların çalı ma gücünün en az %60'ını veya vazifelerini yapamayacak ekilde meslekte kazanma gücünü kayıp ettiklerinin tespitine esas listeyi,

b) Bakanlık: Çalı ma ve Sosyal Güvenlik Bakanlı ını,

c) Balthazard Formülü: Birden fazla i kazası veya meslek hastalı ı sonucu sürekli i göremezlik dereceleri veya birden fazla özürölük derecelerinin birle tirilmesinde kullanılan hesaplama eklini,

ç) Cetveller: Hastalık ya da arızanın vücudun hangi uzvunu veya kısmını kapsadı ı, çalı ılan i in niteli i, sigortalının ya ı dikkate alınarak i kazası veya meslek hastalı ının tespitinde kullanılan listeleri,

d) Genel Müdürlük: Genel Sa lık Sigortası Genel Müdürlü ünü,

e) Hak sahibi: Sigortalının veya sürekli i göremezlik geliri ile malullük, vazife malullü ü veya ya lılık aylı ı almakta olanların ölümü hâlinde, gelir veya aylık ba lanmasına veya toptan ödeme yapılmasına hak kazanan e , çocuk, ana ve babasını,

f) kazası: Kanunun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasında belirtilen sigortalıyı hemen veya sonradan, bedenlen ya da ruhen özüre u ratan olayları,

g) Kanun: 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sa lık Sigortası Kanununu,

) Kontrol muayenesi: Kanunun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen hâllerde istenilen muayeneyi,

h) Kurum: Sosyal Güvenlik Kurumunu,

i) Kurum Sa lık Kurulu: Kurumca yetkilendirilen sa lık hizmeti sunucularının sa lık kurullarınca düzenlenecek raporlardaki te his ve bu te hise dayanak te kil eden belgeleri incelemek suretiyle, çalı ma gücü kaybı ve meslekte kazanma gücü kaybı oranlarını, erken ya lanma hâlini, vazifelerini yapamayacak ekilde meslekte kazanma gücü kaybını ve malullük derecelerini belirlemeye yetkili hekimlerden ve/veya di hekimlerinden olu an kurullarını,

i) Meslek hastalı ı: Sigortalının çalı tı ı veya yaptı ı ı in niteli inden dolayı tekrarlanan bir sebeple veya i in yürütüm artları yüzünden u radı ı geçici veya sürekli hastalık, bedensel veya ruhsal özürlülük hâllerini,

j) Sa lık kurulu raporu: Kurumca yetkilendirilen sa lık hizmeti sunucularının sa lık kurullarınca düzenlenen sa lık kurulu raporlarını,

k) Sigortalı: Kısa ve/veya uzun vadeli sigorta kolları bakımından adına prim ödenmesi gereken veya kendi adına prim ödemesi gereken ki iyi,

l) Tam te ekküllü hastane: 10/9/1982 tarihli ve 8/5319 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlü e konulan Yataklı Tedavi Kurumları İ letme Yönetmeli inde tanımlanan tam te ekküllü hastaneleri,

m) Vazife ve harp malullü ü: Kanunun 47 nci maddesinde tanımlanan vazife ve/veya harp malullü ü hâllerini,

n) Yükümlülük süresi: Sigortalının meslek hastalı ına sebep olan i inden fiilen ayrıldı ı tarih ile meslek hastalı ının meydana çıktı ı tarih arasında geçen en uzun süreyi,

ifade eder.

K NC BÖLÜM

Sa lık Kurulu Raporlarının Düzenlenmesine İ li Kin Usul ve Esaslar

Sa lık hizmeti sunucuları

MADDE 5 – (1) Sigortalı ve hak sahiplerinin çalı ma gücü kaybı oranları ile Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri kapsamındaki sigortalıların i kazası sonucu meslekte kazanma gücü kaybı oranları tespitinde esas alınacak sa lık kurulu raporlarını düzenlemeye;

a) Sa lık Bakanlığı e itim ve ara tırma hastaneleri,

b) Devlet üniversitesi hastaneleri,

c) Türk Silahlı Kuvvetlerine ba lı asker hastaneleri,

ç) Sigortalıların ikamet ettikleri illerde (a), (b) ve (c) bentlerinde belirtilen hastanelerin bulunmaması durumunda Sa lık Bakanlığı tam te ekküllü hastaneleri,

yetkilidir.

(2) Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri kapsamındaki sigortalıların meslek hastalı ı sonucu meslekte kazanma gücü kaybı oranları tespitinde esas alınacak sa lık kurulu raporlarını düzenlemeye Ankara, İstanbul

veya Zonguldak'ta bulunan Sağlık Bakanlığı Meslek Hastalıkları Hastaneleri ile Kurumca belirlenecek üniversite hastaneleri yetkilidir.

(3) Türkiye ile sosyal güvenlik sözleşmesi bulunan ülkelerde çalışan mü terak sigortalıların maluliyet de erlendirmelerinde, sosyal güvenlik sözleşmesi yapılan akit ülkenin sigorta kurumunun belirledi i sağlık hizmeti sunucusu tarafından düzenlenen sağlık kurulu raporları esas alınır.

Sa ğlık kurulu raporlarının düzenlenmesi

MADDE 6 – (1) Sağlık hizmeti sunucusu tarafından düzenlenecek Sağlık Kurulu Raporlarında a a ıda belirtilen hususlara yer verilir.

a) Hastane adı.

b) Sigortalı veya hak sahibinin adı, soyadı, sigorta sicil numarası, Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası, baba adı ve do um tarihi.

c) Raporun tarih ve sayısı.

ç) Hastaneye giri ve ç ıkı tarihleri.

d) Sigortalı yada hak sahibinin son altı aylık mühürlü foto rafı.

e) Sağlık kurulu raporunun düzenlenme nedeni.

(2) Sağlık kurulu raporunun tıbbi de erlendirme bölümlerinde;

a) Kimlik tespiti ile gerekli muayene yapılarak, muayeneye ili kin test ve tetkik belgelerinde sigortalının adı, soyadı ve tetkik tarihi yazılır.

b) Maluliyet talebine esas te kil eden hastalık ya da arızalarının, ilgili bran larca mevcut klinik durumunu açıklayan ayrıntılı muayenesi sonucu, muayene bulguları, dayana ı tetkikler, varsa tedavi protokolü yazılır.

c) Tıbbi terimler kısaltılmaksızın yazılır.

ç) Daha önce tedavi görülmü ise, buna ili kin i lem tarihinin de yer aldı ı epikrizler, ameliyat notları, patoloji raporları, tetkikleri ve benzeri belgelerin aslı veya resmî onaylı fotokopileri eklenir.

d) Hastalık ve araz tespit edilen bran larca gerekli tetkikler yapılır, tetkik sonuçları sağlık kurulu raporuna yazılır, tetkik raporlarının aslı ya da onaylı fotokopileri eklenir.

e) Sağlık Kurulu Raporu ve dayana ı tıbbi belgelerin üzerine, sigortalının sevk nedenine ili kin ka e basılır.

f) Sağlık kurulu raporları bilgisayar ortamında düzenlenerek sağlık kuruluna katılan hekimler tarafından ıslak imza ile imzalanır ve ka elenerek ba hekim tarafından resmî mühür ile onaylanır.

g) Sağlık kurulu raporlarının karar hanesinde çalı ma gücü kayıp oranı belirtilmez, "Sosyal Güvenlik Kurumunca belirlenecektir." ibaresi yazılır.

(3) Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri kapsamındaki sigortalıların iş kazası sonucu meslekte kazanma gücü kayıp oranı tespitine ilişkin düzenlenecek Sağlık Kurulu Raporlarında 1 inci ve 2 nci fıkrada belirtilen hükümlere ek olarak;

a) Arazların iş kazasına bağlı olup olmadığı, bağlı olması hâlinde bu durumun düzenlenecek Sağlık Kurulu Raporlarında net bir şekilde belirtilmiş ve bunlara ilişkin ayrıntılı muayene bulguları yazılmış, eğer sigortalıda kazaya bağlı olmayan sekeller varsa bunlara ait muayene bulguları ve tanı yazıldıktan sonra, " iş kazasına bağlı değildir." ibaresi yazılarak imzalanıp, kaydedilmemiştir,

b) iş kazası sonrası yapılan tedavi farklı sağlık birimlerinde yapılmış ise ilgili epikrizler/raporlar ve benzeri belgeler, ilköğretim sağlık kurulu raporuna eklenmemiştir,

c) iş kazası nedeni ile yapılan tedavi tamamlanıp, bulguları sekel hâli aldıktan sonra sigortalının iş başına tarihi veya çalışmaya başlayacağı duruma girdiği tarih; gün, ay ve yıl olarak belirtilmemiştir,

ç) Sağlık kurulu raporlarının karar hanesinde iş kazasına ilişkin meslekte kazanma gücü azalma oranı belirtilmemiştir,

olmalıdır.

(4) Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri kapsamındaki sigortalıların, meslek hastalıkları sonucu meslekte kazanma gücü kayıp oranının tespiti gereken hâllerde düzenlenen sağlık kurulu raporlarına 1 inci ve 2 nci fıkralarda belirtilen hükümlere ek olarak;

a) Meslek hastalığının tespiti için başvurulan hastalığa neden olan hastalık ya da arıza ile ilgili branş (Göğüs Hastalıkları ve/veya Alerji, KBB, İç Hastalıkları, Nöroloji, Psikiyatri, Dermatoloji, Ortopedi ve benzeri) tarafından çalışılan ortamındaki faktör ya da faktörlere bağlı olarak ortaya çıktığı düşünülen hastalık ya da arızaların mevcut klinik durumunu açıklayan, sekel bulguları gösteren detaylı bir tespit,

b) Bu fıkranın (a) bendindeki tespitlere dayanak teşkil eden;

1) Göğüs hastalıkları ve/veya alerji muayenelerinde; pnömokonyoz vakalarında uygun tekniklerle çekilen P.A. akciğer grafisi, ayırıcı tanıda gerek olması hâlinde HRCT, tüberküloz mevcut ise ARB; meslekî astım hastalığı iddiası olduğunda bronş provokasyon ve benzeri testleri, tatil döneminde 15 gün, iş ortamında 20 gün süreyle günde dört kez belirlenen PEF değerleri,

2) KBB muayenelerinde; her iki kulak için işitme düzeyini gösteren odyogramlar, işitme girmeden önce çekilmiş olan odyogramı mevcut ise her ikisinin kıyaslanarak yapılacak değerlendirme,

3) İç hastalıkları muayenelerinde; anemi, trombositopeni, granülositopeni ve benzeri vakalarda periferik yayma ile gerekli diğer tetkikler; kurulan ve kurulan tozları ile etkilenme olduğu takdirde, idrarda ve kanda; kurulan, koproporfirin, deltaaminolevülinik asit ve benzeri düzeylerini gösteren tetkikler,

4) Nöroloji muayenelerinde EMG ve gerekli diğer tetkikler,

5) Ortopedi, Psikiyatri, Dermatoloji ve benzeri branşlarla ilgili muayenelerde ise; meslekî hastalık iddialarına dayanak teşkil edecek tetkikler,

ayrıntılı olarak raporun "Karar" hanesinde ayrıca belirtilir.

(5) Sigortalı, i kazası/meslek hastalı ı dolayısıyla tanı ve tedavi süresince hekimin bildirdi i tedbir ve tavsiyelere uymaması yüzünden tedavi süresinin uzamasına, meslekte kazanma gücü kayıp oranının artmasına veya malul kalmasına sebep olmu ise bu durum, sa lık kurulu raporunda belirtilir.

(6) Sa lık kurulu raporlarında sadece tıbbi te his bulunur, hastalı ın mesleki olup olmadığı na dair tespit ve meslekte kazanma gücü azalma oranı belirtilmez.

(7) Bu maddede belirtilen hususların eksikli i veya yetersizli i durumunda sa lık kurulu raporunun verilecek karara esas te kil edip edemeyece i konusunda Kurum Sa lık Kurulu yetkilidir.

(8) Kurum, sa lık kurulu raporlarını elektronik ortamda istemeye ve sa lık hizmeti sunucularını bu konuda zorunlu tutmaya yetkilidir.

kazası ile meslek hastalı ı sonucu düzenlenecek istirahat raporları

MADDE 7 – (1) Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri kapsamındaki sigortalıların i kazası ile meslek hastalı ı sonucu geçici i göremezlik ödeneklerinin verilmesine ili kin istirahat raporlarında;

a) Kontrol muayenesine gerek görüldü ü hâllerde "..... istirahati sonunda kontrolü gerekir." kaydı konularak, kontrol muayene tarihi net olarak belirtilir. stirahtatın uzatılması gerekti i hâllerde ikinci istirahat raporunun ba lama tarihi bir önceki raporda belirtilen istirahatin biti tarihi olacak ekilde yazılır.

b) Tedavi tamamlanıp, bulgular sekel hâli aldıktan sonra sigortalının i ba ı tarihi veya çalı amayacak duruma girdi i tarih; gün, ay ve yıl olarak belirtilir.

Raporların ba layıcılı ı

MADDE 8 – (1) Sa lık hizmeti sunucusu tarafından düzenlenen sa lık kurulu raporlarında yer alan çalı ma gücü kaybı/maluliyet/özürlülük derecesi Kurum Sa lık Kurulu kararlarını ba layıcı de ildir.

Usulüne uygun düzenlenmeyen raporlar

MADDE 9 – (1) Kurum Sa lık Kurulu tarafından usulüne uygun düzenlenmedi i tespit edilen sa lık kurulu raporu bu Yönetmeli in 6 ncı maddesine göre yeniden düzenlenmek üzere ilgili sa lık hizmeti sunucusuna iade edilir.

Yeni/Ek rapor düzenlenmesi

MADDE 10 – (1) Bu Yönetmeli in 6 ncı maddesine göre düzenlenmi sa lık kurulu raporlarının Kurum Sa lık Kurulunca de erlendirilmesi sonucu gerekli görülmesi hâlinde, ek bilgi, belge ve/veya aynı ya da farklı sa lık hizmeti sunucusu tarafından yeniden muayenesiyle düzenlenecek rapor/sa lık kurulu raporu istenebilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Kontrol Muayeneleri

Kontrol muayenesi ve de erlendirme

MADDE 11 – (1) Kanunun 94 üncü maddesine istinaden; sigortalılar ve hak sahibi çocukları,

a) Kurumca yürütülen soru turma sonucu,

b) Kurum Sa lık Kurulunca verilecek karara göre,

c) Sigortalının malullük durumunda artma veya ba ka birinin sürekli bakımına muhtaç durumda oldu una ili kin talebi hâlinde,

ç) Sigortalı veya hak sahipleri dı nda yapılan itiraz, ihbar ve ikâyet hâlinde,

kontrol muayenesine tabi tutulabilir.

(2) Kontrol muayenesine istinaden düzenlenen sa lık kurulu raporunun Kurum Sa lık Kurulu tarafından de erlendirilmesi sonucu gerekli görüldü ü hâllerde sigortalı veya hak sahibi çocukları yeniden kontrol muayenesine tabi tutulabilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Malul Sayılmaya İli kin Usul ve Esaslar

Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri kapsamındaki sigortalıların çalı ma gücü kaybı tespiti

MADDE 12 – (1) Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri kapsamındaki sigortalıların sigortalılık süresi içinde;

a) Arıza/Hastalık Listesinde (Ek-1) belirtilen hastalık veya arızaların meydana geldi i,

b) Eski ve çalı maya engel olmayan bir arızanın, Arıza/Hastalık Listesinde (Ek-1) belirtilen seviyelere yükseldi i,

c) Çalı ma gücünün en az %60'ını kaybetmi hâliyle ilk defa çalı maya ba layan, ancak daha sonra ortaya çıkan farklı bir hastalık veya arıza nedeniyle bu Yönetmelik hükümlerine göre çalı ma gücünün en az %60'ını kaybetti i,

ç) kazası veya meslek hastalı ı sonucu meslekte kazanma gücünün en az %60'ını kaybetti i,

Kurum Sa lık Kurulunca tespit edilen sigortalılar malul sayılır.

(2) Ancak, sigortalı olarak ilk defa çalı maya ba ladı ı tarihten önce çalı ma gücünün %60'ını kaybetti i önceden veya sonradan tespit edilen sigortalılar hakkında, bu hastalık veya özürleri sebebiyle malullük sigortasına ili kin hükümler uygulanmaz.

(3) Arıza/Hastalık Listesinde (Ek-1) belirtilen arıza/hastalıklardan birden fazlası mevcut ise çalı ma gücünün en az %60'ını kaybedip kaybetmedi ine dair de erlendirmede en a ır sekel bulgu dikkate alınır ve Balthazard Formülü uygulanmaz.

Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendindeki sigortalıların çalı ma gücü kaybı tespiti

MADDE 13 – (1) Kurumca yetkilendirilen sağlık hizmeti sunucuları sağlık kurullarınca düzenlenen sağlık kurulu raporlarına istinaden, sigortalıların ilk defa çalışmaya başladığı tarihten sonra vücutlarında oluşan arızaları veya tedavi edilemeyen hastalıkları nedeniyle, çalışmaya gücünün en az %60'ını veya vazifelerini yapamayacak şekilde meslekte kazanma gücünü kaybettiğini Kurum Sağlık Kurulu tespit eder.

(2) Söz konusu maluliyet kararı verilirken;

a) Sigortalıların çalışmaya gücünün en az %60'ını kaybedip kaybetmediklerinin tespitinde Arıza/Hastalık Listesi (Ek-1),

b) Türk Silahlı Kuvvetleri bünyesinde çalışan askerî ve sivil personel ile askerlik görevi ile yükümlüleri için, 8/10/1986 tarihli ve 86/11092 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Türk Silahlı Kuvvetleri Sağlık Yeteneği Yönetmeliği,

c) İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü bünyesinde çalışan personel için, 4/8/2003 tarihli ve 25189 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Emniyet Teşkilatı Sağlık Artları Yönetmeliği,

ç) 10/6/2004 tarihli ve 5188 sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanun kapsamında çalışan ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi Koruma Güvenlik Görevlileri için belirlenen ve 7/10/2004 tarihli ve 25606 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanunun Uygulanmasına İlişkin Yönetmelikte belirtilen sağlık artları,

esas alınır.

(3) Vazife malullüğü hâlinde ise, 13/7/1953 tarihli ve 4/1053 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Vazife Malullüklerinin Nevileri ile Dereceleri Hakkında Nizamname esas alınır.

(4) Ancak, sigortalı olarak ilk defa çalışmaya başladığı tarihten önce çalışmaya gücünün %60'ını veya vazifesini yapamayacak derecede meslekte kazanma gücünü kaybettiği önceden veya sonradan tespit edilen sigortalılar ile yedek subay veya er olarak ya da talim, manevra, seferberlik veya harp dolayısıyla görevleri ile ilgileri kesilmeksizin silah altına alındıkları dönemde malul olup, bu malullükleri asıl görevlerini veya işlerini yapmaya mani olmayanlar hakkında, bu hastalık veya özürleri sebebiyle malullük sigortasına ilişkin hükümler uygulanmaz.

Sigortalıların hak sahibi veya geçindirmekle yükümlü olduğu çocuklarının çalışmaya gücü kaybı tespiti

MADDE 14 – (1) Arıza/Hastalık Listesinde (Ek-1) belirtilen hastalık veya arızaların meydana geldiği Kurum Sağlık Kurulunca tespit edilen sigortalının hak sahibi veya bakmakla yükümlü olduğu çocuğu malul sayılır.

Ba ka birinin sürekli bakımına muhtaç olma hâlleri

MADDE 15 – (1) Sigortalıların ve özürli çocuklarının ba ka birinin sürekli bakımına muhtaç durumda sayılacağı hâller aşağıda gösterilmiştir.

a) Kuadripleji, parapleji, dipleji ve sigortalının yaşamını kendi başına yürütmesine engel hemipleji veya merkezi sinir sisteminin sfinkter bozuklukları ile birlikte olan diğer hastalık ve arızalar.

b) Süreli veya sürekli ruh sağlığı ve hastalıkları kliniğinde kalmayı gerektiren ve tedavi edilemeyen psikotik hastalıklar.

c) Her iki gözde de yüzde yüz (tam) görme kaybı.

ç) Her iki elin kaybı.

d) Bir kolun omuzdan ve bir bacağın kalçadan kaybı.

e) Her iki bacağın alttan en az 1/3'ünün kaybı.

f) Tedavisi olanaksız bir hastalıktan ileri gelen ağır beslenme bozuklukları ve kaheksiler.

Yıllık sigortası kapsamındaki sigortalılar için çalışma gücü kaybı oranlarının tespiti

MADDE 16 – (1) Kanunun 28 inci maddesinin dördüncü ve beşinci fıkralarında belirtilen sigortalıların Kurum Sağlık Kurulunca çalışma gücü kaybı tespitinde, 16/7/2006 tarihli ve 26230 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Özürlülük Ölçütü, Sınıflandırması ve Özürlülere Verilecek Sağlık Kurulu Raporları Hakkında Yönetmelik esas alınır.

(2) Birinci fıkrada belirtilen sigortalılar Kanunun 94 üncü maddesi hükümlerine göre kontrol muayenesine tabi tutulabilirler.

BEKÇİ BÖLÜMÜ

Meslekte Kazanma Gücü Azalma Oranı Tespitine İlişkin Usul ve Esaslar

Meslek hastalıkları

MADDE 17 – (1) Hangi hastalıkların meslek hastalığı sayılacağı ve bu hastalıkların, işten fiilen ayrıldıktan en geç ne kadar zaman sonra meydana çıkması hâlinde sigortalının mesleğinden ileri geldiğinin kabul edileceği Meslek Hastalıkları Listesine (Ek-2) göre tespit ve tayin edilir.

(2) Herhangi bir meslek hastalığının klinik ve laboratuvar bulgularıyla kesinleştiği ve meslek hastalığına yol açan etkenin, işyeri incelenmesiyle kanıtlandığı hâllerde, meslek hastalıkları listesindeki yükümlülük süresi ağırlıklı olarak söz konusu hastalık, Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulunun kararı ile meslek hastalığı sayılabilir.

Meslek hastalıkları listesi

MADDE 18 – (1) Meslek hastalıkları, Meslek Hastalıkları Listesinde (Ek-2);

a) A Grubu: Kimyasal maddelerle olan meslek hastalıkları,

b) B Grubu: Meslekî cilt hastalıkları,

c) C Grubu: Pnömokonyozlar ve diğer meslekî solunum sistemi hastalıkları,

ç) D Grubu: Meslek bulaıcı hastalıklar,

d) E Grubu: Fizik etkenlerle olan meslek hastalıkları,

olmak üzere be grupta toplanmı tır.

(2) Bu listenin sol sütünunda zararlı ajanın meydana getirdi i ba lıca hastalıklar ve belirtileri, orta sütünunda yükümlülük süreleri, sa sütünunda hastalık tehlikesi olan ba lıca i ler yer almı tır.

Meslekî bula ıcı hastalıklar

MADDE 19 – (1) Meslekî bula ıcı hastalıklar Listesinin "D Grubu"nda yer alan bula ıcı hastalıkların, görülen i in gere i olarak veya i yerinin özel ko ullarının etkisiyle olu ması ve enfeksiyonun laboratuvar bulguları ile de kanıtlanması gereklidir.

(2) Bu listede yer almayan fakat görülen i ve görev gere i olarak bula tı ı kesin olarak saptanan di er bula ıcı hastalıklar da meslek hastalı ı sayılır. Bu husustaki te hisin laboratuvar deneyleriyle kanıtlanması gereklidir. Hastalı ın en uzun kuluçka süresi yükümlülük süresi olarak alınır.

Pnömokonyoz meslek hastalı ı

MADDE 20 – (1) Pnömokonyozun meslek hastalı ı sayılabilmesi için, sigortalının, havasında pnömokonyoz yapacak yo unluk ve nitelikte toz bulunan yeraltı veya yerüstü i yerlerinde toplam olarak en az üç yıl çalı mı olması arttır.

(2) Ancak, havasında yüksek yo unlukta ve pnömokonyoz yapacak nitelikte toz bulunan yeraltı ve yerüstü i yerlerinde meydana gelmi , klinik veya radyolojik bulgular ve laboratuvar muayeneleriyle süratli seyretti i ve a ırlı ı saptanmı olgularda Sosyal Sigorta Yüksek Sa lık Kurulunun kararı ile üç yıllık süre indirilebilir.

(3) Pnömokonyoz de erlendirmeleri, LO standartları dikkate alınarak yapılır.

Sigortalının mesle i

MADDE 21 – (1) kazasının meydana geldi i veya meslek hastalı ının ba ladı ı tarihte Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri kapsamında çalı maktaki olanların yapmakta oldu u i sigortalının mesle i sayılır.

(2) Kurum, bu mesle in tespitinde sigortalının çalı tı ı i yerinden alınacak belgeyi esas tutabilece i gibi, bu hususu Kurumun kontrol ve denetimle görevli memurları aracılı ı ile incelemeye ve buna göre karar vermeye yetkilidir.

(3) Hizmet akdine göre, Meslekte Kazanma Gücü Kayıp Oranı Tespit Cetvellerinin (Ek-3) "B Cetveli"nde gösterilen mesleklerden birden fazlasını yapmakta olan sigortalının, i kazası veya meslek hastalı ı yönünden sürekli i göremezlik durumuna girmesi hâlinde, sürekli i göremezlik derecesinin en yükse ine kar ılık gelen meslek, "sigortalının mesle i" sayılır.

kazası ile meslek hastalı ı sonucu meslekte kazanma gücü kayıp oranı tespitinde kullanılan cetveller

MADDE 22 – (1) kazası veya meslek hastalı ı sonucu meydana gelen arızalar sonucunda, sigortalının meslekte kazanma gücünün ne oranda azalaca ına ili kin hesaplama, Meslekte Kazanma Gücü Kayıp Oranı Tespit Cetvellerinde (Ek-3) yer alan A, B, C, D ve E cetvellerine göre yapılır.

(2) A Cetveli, i kazalarının neden oldu u hastalık ve arızalarla, meslek hastalıklarını ve bunların neden oldu u arızaları, vücuttaki yerlerine göre sınıflandıran ve ba lıkları a a ıda gösterilen 14 listeden olu ur. Her liste üç sütundan olu up bunlardan; birinci sütun arızanın sıra numarasını, ikinci sütun arızanın çe idini, üçüncü sütun arızanın a ırlık ölçüsünü gösterir.

a) I. Ba arızaları (Kafa Kemikleri, Nöroloji, Nöro irurji, Psikiyatri arıza ve hastalıkları).

b) II. Göz arızaları.

c) III. Kulak arızaları.

ç) IV. Yüz arızaları.

d) V. Boyun arızaları.

e) VI. Gö üs hastalıkları.

f) VII. Omuz ve kol arızaları.

g) VIII. El bile i ve el arızaları.

) IX. El parmakları arızaları.

h) X. Omurga arızaları.

i) XI. Karın hastalık ve arızaları.

i) XII. Pelvis ve alt ekstremitte arızaları.

j) XIII. Endokrin, metabolizma, kollagen doku, periferik damar hastalıkları, hematolojik ve romatoid hastalıklar.

k) XIV. Deri arızaları ve yanıklar.

(3) "B Cetveli" sigortalının çalı tı ı i kolları ve meslek veya i çe idi listelerini içerir. Her listede iki sütun mevcut olup bunlardan; birinci sütun meslek veya i çe itlerini, ikinci sütun meslek grup numaralarını gösterir.

(4) "C Cetveli", sürekli i göremezlik simgelerini göstermekte olup, A Cetvelinin listelerine paralel olarak arızanın vücuttaki yerine göre 14 tabloyu ihtiva eder. Her tablo, A Cetvelinde yer alan 14 listeden birine kar ılıklı gelir ve sol kenardaki sütunda arıza sıra numaraları, üstteki satırda 1'den 52'ye kadar meslek grup numaraları ve bunların kesi me noktalarında sürekli i göremezlik simgeleri bulunur.

(5) "D Cetveli", arızaların a ırlık ölçülerine ve sürekli i göremezlik simgelerine göre meslekte kazanma gücünün azalma oranını bulmaya yarar. Bu cetvelin sol kenarındaki sütun O'dan 65'e kadar arıza a ırlık ölçülerini üstteki satır A'dan R'ye kadar arızaların sürekli i göremezlik simgelerini, bunların kesi me noktaları 1'den 100'e kadar meslekte kazanma gücünün azalma oranını gösterir.

(6) Bu cetvele göre bulunan oran, 38-39 ya larındaki bir sigortalının meslekte kazanma gücünün azalma oranıdır.

(7) E cetveli, D cetveline göre bulunan orana ve sigortalının ya ına göre meslekte kazanma gücünün azalma oranını tespিতে yarar.

(8) Sigortalının ya ına göre meslekte kazanma gücü azalma oranı tespitinde; sürekli i göremezlik hâlinin olu tu u ilk rapor tarihindeki ya esas alınır. Ancak sigortalının sa lık durumunda sürekli i göremezlik yönünden bir de i iklik olmu ise, bu de i ikli in raporla saptandı ı tarihteki ya ı esas alınır.

(9) Bu cetvelin solundaki sütun 38-39 ya lara ait meslekte kazanma gücünün azalma oranını, üstteki satır 21'den 64'e kadar olan ya ları, bunların kesime noktaları ise, meslekte kazanma gücündeki azalmanın ya lara göre oranlarını gösterir.

Meslekte kazanma gücü azalma oranının hesaplanması

MADDE 23 – (1) A Cetveli listelerinde yazılı arızalardan birinin meslekte kazanma gücünü ne oranda azaltacağı a a ıdaki ekilde hesaplanır.

a) A Cetvelindeki vücudun çe itli bölgelerine veya sistemlerine göre hazırlanmış olan 14 arıza listesinden sigortalının arızası bulunur. Bu arızanın solundaki arıza sıra numarası ile sa ındaki arıza a ırlık ölçüsü bir tarafa kaydedilir.

b) B cetveli listelerinde önce sigortalının i kolu, sonra bu i kolu içindeki meslek veya i çe idi bulunur. Bunun kar ısındaki meslek grup numarası da bir yere yazılır. Sigortalının meslek veya i çe idi bu listelerde bulunmadı ı takdirde meslek veya i inin benzeri veya en yakını esas alınır.

c) Sürekli i göremezlik simgesini gösteren C cetvelinin arızaya uygun tablosunun sütündeki arıza sıra numarası ile satırdaki meslek grup numarasının kesiti i noktadaki sürekli i göremezlik simgesi bulunarak bir tarafa kaydedilir.

ç) D cetvelinin sütununda yukarıda tespit edilen arıza a ırlık ölçüsü ile satırındaki meslek simgesinin kesiti i noktadaki sayı, meslekte kazanma gücünün azalma oranına esas alınacak sayıdır.

d) Tespit edilen bu meslekte kazanma gücü azalmasının sigortalının ya ına uygun oranını bulmak için E cetvelinden yararlanılır. Bu cetvelin sütununda bulunan meslekte kazanma gücünün azalma oranı ile üstteki satırında bulunan sigortalının sürekli i göremezlik hâlinin tespiti tarihindeki ya ının kesiti i yerdeki sayı, bu ya a uyan sürekli i göremezlik sebebiyle meslekte kazanma gücünün azalma oranıdır.

e) Ancak birden fazla sistemi ilgilendiren sekel bulgu varsa, bu maddenin (a), (b), (c) ve (ç) bentlerinde belirtilen i lemler her bir sekel bulgu için ayrı ayrı uygulanır ve Balthazard Formülü kullanılarak birleştirilir.

(2) Kazası veya meslek hastalığı sayılmayacak bir olaydan veya do u tan ileri gelmi herhangi bir arızası bulunan sigortalının sonradan bir i kazası veya meslek hastalığı sonucu sürekli i göremezli e u raması hâlinde, meslekte kazanma gücü azalma oranı a a ıdaki ekilde hesaplanır.

a) Sigortalının i kazası veya meslek hastalığı sayılacak veya sayılmayacak olaylardan veya do u tan meydana gelmi her türlü arızalarının sebep oldu u meslekte kazanma gücü toplam azalma oranı bulunur.

b) Sigortalının i kazası veya meslek hastalığı sayılmayacak bir olaydan veya do u tan ileri gelmi arızalarının sebep oldu u meslekte kazanma gücü toplam azalma

oranı, bu fıkranın (a) bendinde tespit edilen toplam orandan çıkarılır; kalan, i kazası veya meslek hastalı ı sonucu meslekte kazanma gücü azalma oranıdır.

(3) Ancak, sigortalının i e alınmadan önce mevcut olan veya i e alındıktan sonra i kazası veya meslek hastalı ı sonucu olmayarak meydana gelen arızaları, yapmakta oldu u i teki kazanma gücünü etkilememesi hâlinde, bu arızalar kazanma gücü toplam azalma oranının hesabında dikkate alınmaz.

Balthazard Formülünün uygulanması

MADDE 24 – (1) A Cetveli listesinde yazılı arızalardan birkaçının bir arada bulunması veya eski bir arızaya yenisinin eklenmesi hâlinde meslekte kazanma gücünün ne oranda azalacağı, Balthazard Formülüne göre aşağıdaki biçimde hesaplanır.

a) Sigortalıdaki arızaların meslekte kazanma gücünü azaltma oranları bu Yönetmeli in 23 üncü maddesine göre ayrı ayrı tespit edilir.

b) Bu oranlar, en yüksekinden başlanarak sıraya konur.

c) En yüksek oran, sigortalının çalıştığı mesleğin tümünü gösteren %100'den çıkarılır.

ç) Bu çıkarmada kalan miktar, sırada ikinci gelen meslekte kazanma gücü azalma oranı ile çarpılarak 100'e bölünür, çıkan sonuca en yüksek meslekte kazanma gücü azalma oranı eklenir ve böylece birinci ve ikinci arızaların meslekte kazanma gücü toplam azalma oranı bulunmuş olur.

d) Sigortalının arızası ikiden fazla ise birinci ve ikinci arızaların meslekte kazanma gücü toplam azalma oranı birinci sıraya ve üçüncü sıradaki arızanın meslekte kazanma gücü azalma oranı ikinci sıraya alınarak yukarıdaki işlem tekrarlanır.

e) Ancak, A Cetveli listelerinde ayrı ayrı gösterilen çeşitli arızalar, bu listelerde yer alan bir hastalık veya arızanın tabii sonucu iseler, bunlar, ayrı sebeplere bağlı arızalar gibi ele alınarak haklarında bu madde hükümlerine göre işlem yapılmaz.

ALTINCI BÖLÜM

Erken Yaşlanma

Erken yaşlanma hâli

MADDE 25 – (1) Kanunda yaşlılık aylığı başlanması için öngörülen yaş artırımdaki diğer artırımları taşıyan ve 55 yaşını dolduran sigortalılardan biyolojik yönden, bu yaşını doldurmuş bir insan derecesinde yaşlanmış ve çalıştığı mesleğin bu seviyeye düşmüş olduğu tayin ve tespit edilenler, erken yaşlanmış sayılırlar.

(2) Erken yaşlanma hâlinin tespitine esas alınmak üzere Sağlık Hizmeti Sunucuları tarafından düzenlenen Raporlar esas alınarak erken yaşlanma hâlinin bulunup bulunmadığına Kurum Sağlık Kurulunca karar verilir.

YEDİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Yönetmeli in yürürlük tarihinden önceki talepler

GEÇ C MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeli in yürürlü e girdi i tarihten önce çalı ma gücü kaybı, i kazası, meslek hastalı ı, vazife malullü ü, harp malullü ü sonucu meslekte kazanma gücü kaybı ile erken ya lanma durumlarının tespiti talebinde bulunan sigortalılar ve hak sahipleri için, yürürlükten kaldırılan ilgili sosyal güvenlik mevzuatının Kanuna aykırı olmayan hükümleri uygulanır.

Meslek hastalı ı raporu düzenlemeye yetkili sa lık hizmet sunucuları

GEÇ C MADDE 2 – (1) Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri kapsamındaki sigortalıların meslek hastalı ı sonucu meslekte kazanma gücü kaybı oranları tespitinde esas alınacak sa lık kurulu raporlarını düzenlemeye yeniden yetkilendirme yapıncaya kadar Ankara, stanbul veya Zonguldak'ta bulunan Sa lık Bakanlığı ı Meslek Hastalıkları Hastaneleri ile devlet üniversitesi hastaneleri yetkilidir.

Yürürlük

MADDE 26 – (1) Bu Yönetmelik 1/10/2008 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlü e girer.

Yürütme

MADDE 27 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Sosyal Güvenlik Kurumu Ba kanı yürütür.

[SGK.Ek-1](#) [SGK.Ek-2](#)

[SGK.Ek-3 A.B.C.](#) [SGK.Ek-3 D](#) [SGK.Ek-3 E](#)